

Restaurering av Videsjön

*Underlag för undersökningssamråd enligt 6 kap
Miljöbalken 2024-05-03*

Innehåll

Administrativa uppgifter	3
Verksamhetsutövare och sökande	3
Höjdangivelser	3
Berörda fastigheter	3
Beskrivning av projektområdet	4
Åtgärdens lokalisering och beskrivning av platsen	4
Historik och beskrivning av nuvarande förhållande i området	4
Dagens vattenståndsvariationer	6
Syftet med de planerade åtgärderna	8
Åtgärdernas omfattning och utformning	8
Områdesskydd och naturvärden	13
Strandskydd	15
Riksintresse	15
Riksintresse för naturvård – Videsjön (NRO07063)	15
Markavvattningsföretag och samfälligheter	16
Kommunala planer och program	18
Översiktsplan för Lessebo kommun	18
Översiktsplan för Tingsryds kommun	18
Miljökvalitetsnormer för vatten	19
Bäck vid Granön (SE628252-517526)	19
Bäck vid Öljeholm (SE628364-146880)	20
Klimat	21
Nationella miljömål	22
Regionala miljömål	22
Kommunala miljömål	23
Tingsryds kommun	23
Påverkan i anläggningsskedet, skyddsåtgärder, påverkan på människors hälsa samt försiktighetsåtgärder	23
Påverkan på enskilda intressen	24
Sammanvägd miljöbedömning	25
Referenser	26
Publikationer	26
Webbadresser	26
Kartmaterial	26
Bilagor	26

Administrativa uppgifter

Verksamhetsutövare och sökande

Sökanden: Länsstyrelsen i Kronobergs län

Kontaktperson: Helene Pettersson

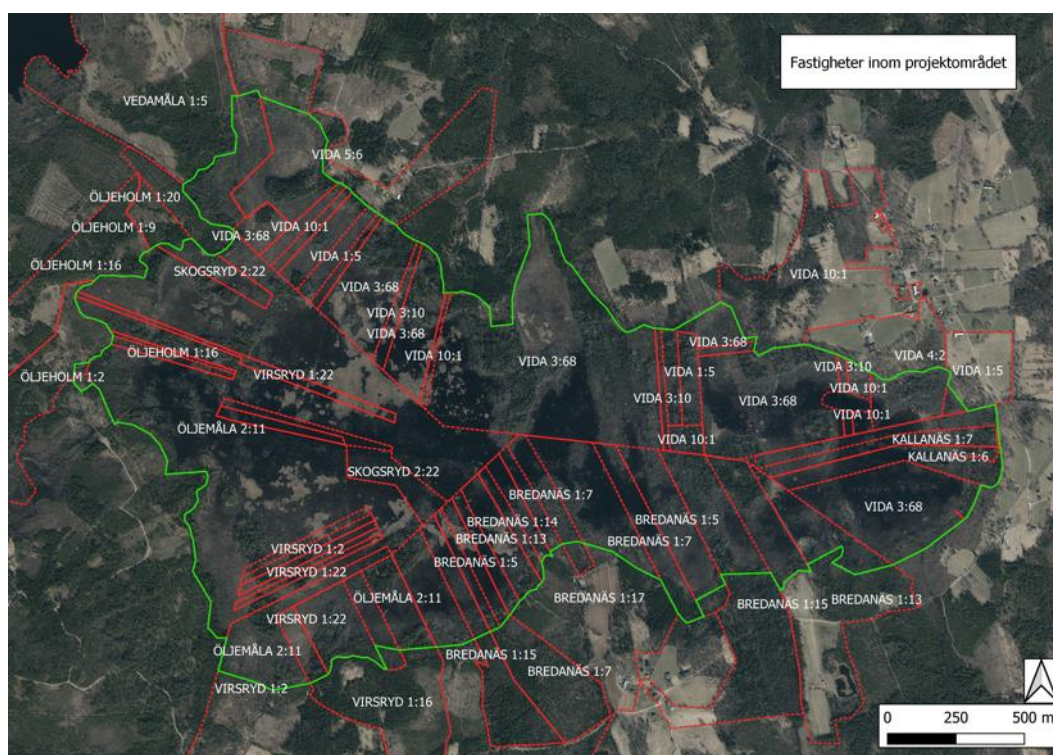
E-post: helene.pettersson@lansstyrelsen.se

Höjdangivelser

Alla höjduppgifter nedan anges i rikets system RH2000.

Berörda fastigheter

På de fastigheterna som illustreras i figur 1 i Lessebo och Tingsryds kommuner har Länsstyrelsen i Kronoberg för avsikt att delvis restaurera den sänkta Videsjön. Berörda fastigheter inom projektområdet är angivna i figur 1. Naturvårdsverket äger genom innehav av fastigheterna Vida 3:68 och Öljemåla 2:11 totalt cirka 52% av arealen inom det planerade naturreservatet. I bilaga 1 finns en förteckning över berörda fastigheter.

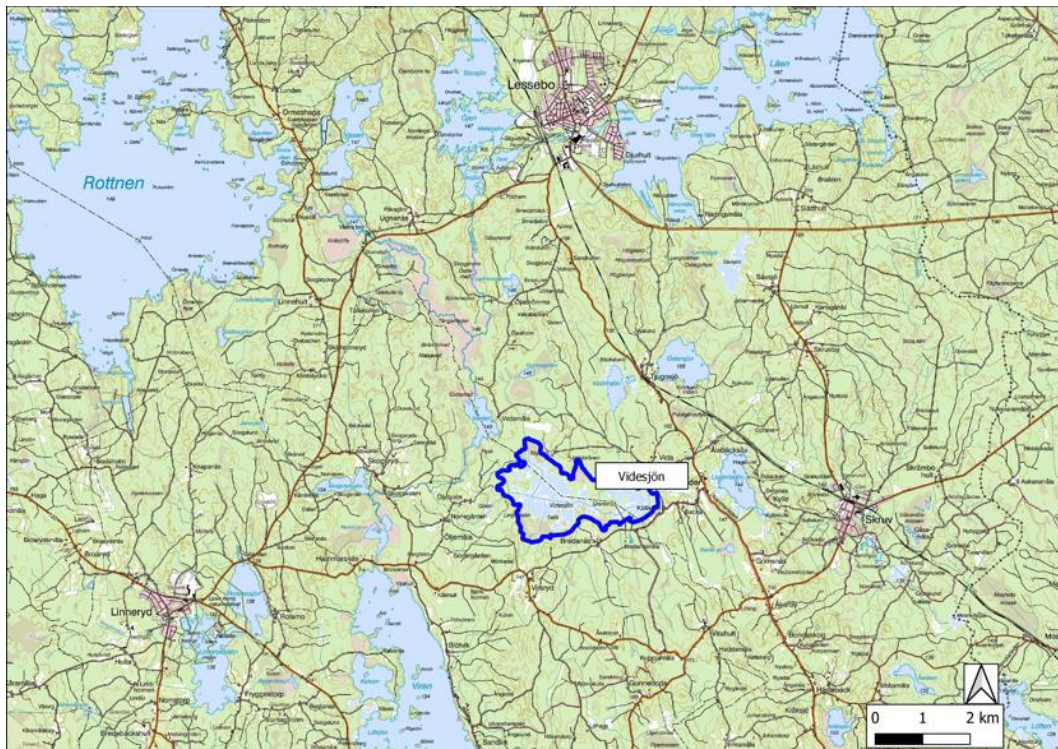

Figur 1. Flera fastigheter och ett mindre antal samfälligheter är berörda den planerade vattenåtgärden. Det planerade naturreservatets gränser markeraras med grön linje på kartan vilket sammanfaller väl med sjöområdet som berörs. I bilaga 1 finns en förteckning över berörda fastigheter och samfälligheter.

Beskrivning av projektområdet

Åtgärdens lokalisering och beskrivning av platsen

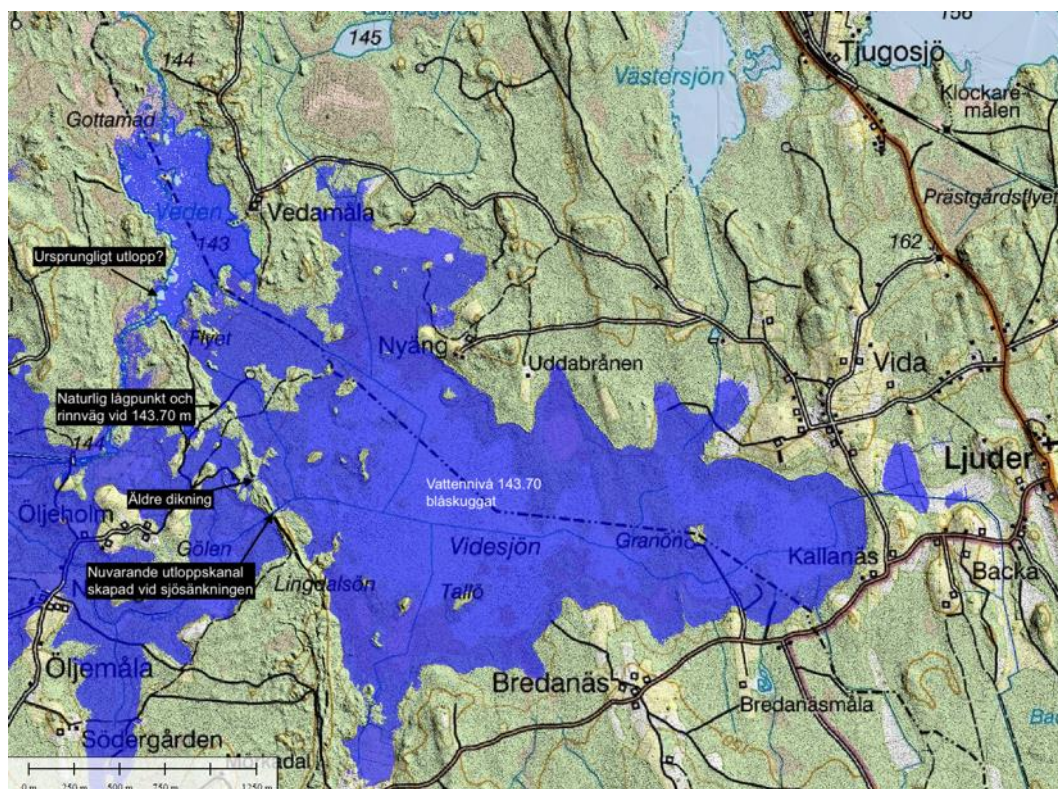
Projektområdet är lokaliserat knappa 7 km söder om Lessebo tätort, se figur 2. Videsjön är belägen inom Ronnebyåns avrinningsområde och har ett tillrinningsområde om cirka 54 km².

Figur 2. Det blåmarkerade området visar Videsjöns lokalisering knappt 7 km söder om Lessebo tätort.

Historik och beskrivning av nuvarande förhållande i området

Strandformationerna runt sjön indikerar ett historiskt vattenstånd på upp mot 143,70 meter vilket innebar en mycket varierad och relativt grund sjö, se figur 3. Ursprungligt utlopp bör ha varit gemensamt med Veden mot Ronnebyån men efter uppdämningen av Skogryds kvarn (som dämmer upp Veden) har denna förbindelse stängts. Under perioden mellan uppdämning av kvarnen och sjösänkingsföretaget har utloppet eventuellt gått norr om dagens utloppskanal (figur 3).

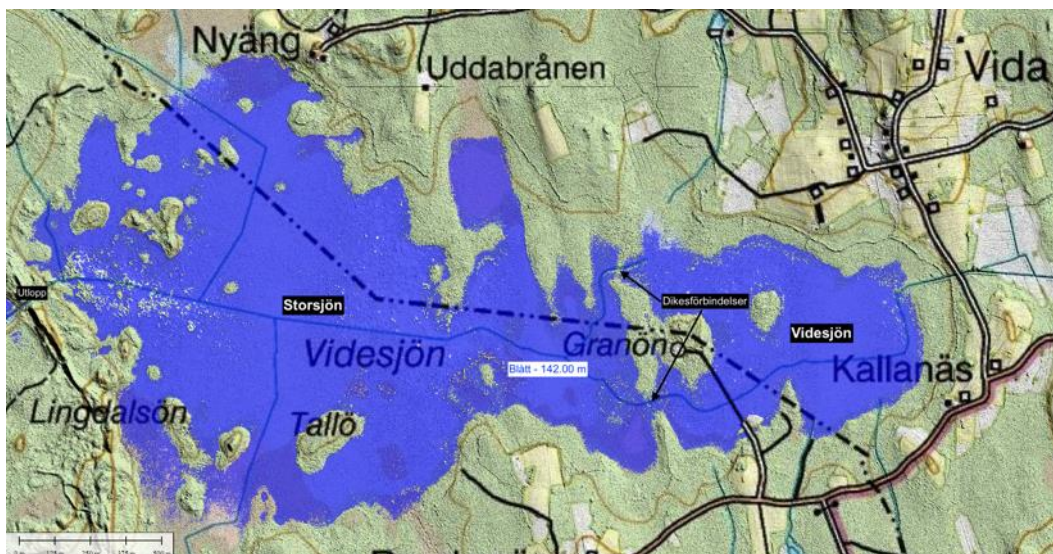

Figur 3. Utifrån de naturliga strandformationerna runt sjön och möjliga naturliga utloppspunkter kan man bedöma Videsjöns maximala utbredning innan sjösänkningen. Videsjöns vattennivå före sjösänkningen bedöms varit upp mot 143,70 meter. Sannolikt var då huvudutloppet normalt gemensamt med Vedens, men till synes naturlig rinnväg kan även noteras mellan detta och sjöns nuvarande kanaliserade utlopp och aktiverades kanske vid högre flöden (vid nivå 143,70 meter).

Videsjön sänktes under perioden 1860–1880 för att vinna odlingsmark på sjöbotten. I kanalen gjordes ett dämme med spettluckor som öppnades i maj. Detta möjliggjorde slätter på hela den forna sjön under sommaren. Höet lagrades i ett stort antal ängslador runt sjön och på öar. Under vintern dämde sjön upp för att förenkla hemtransport av höet på is.

Videsjön är efter sänkningen, förutom vid höga flöden, höjdmässigt uppdelad i två delar åtskilda av en flack höjdrygg. Den östra delen, som benämns Videsjön, förbinds med den mycket större västra delen, kallad Storsjön, via två grävda kanaler (figur 4).

Under perioden 1933 till 1947 fastställdes ytterligare fyra markavvattningsföretag i syfte att gynna odling uppströms sjön (figur 15 under ”Markavvattningsföretag” nedan). År 1940 upprättades ett förslag till ytterligare sänkning av sjön som dock ej genomfördes. Syftet med den genomförda sjösänkningen var att skapa bättre möjlighet till sjöslätter. Sjöslättern övergavs istället kring år 1955. Uppdämningen vintertid övergavs också då det påverkade kringliggande mossodlingar negativt. Dämmeskonstruktionen med spettluckorna finns det idag bara vissa rester kvar av.

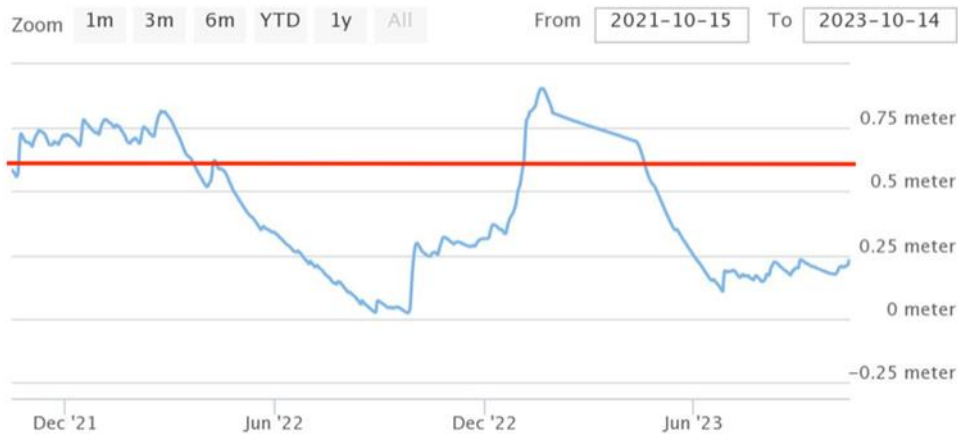

Figur 4. Sjösenkningen av den ursprungliga sjön delade upp Videsjön i två höjdmässigt åtskilda delar, Videsjön i öster och Storsjön i väster. Delarna är förbinds med varandra via två diken som grävts genom den flacka höjdryggen. Vid mycket höga flöden är de olika delarna även idag i mer öppen förbindelse med varandra. Blåmarkerat på bilden är nivån 142,00 meter vilket är ett vattenstånd som sjön idag har eller överskrider under vinter-tidig vår normalt. Den västra större delen benämns "Storsjön" och den östra delen "Videsjön".

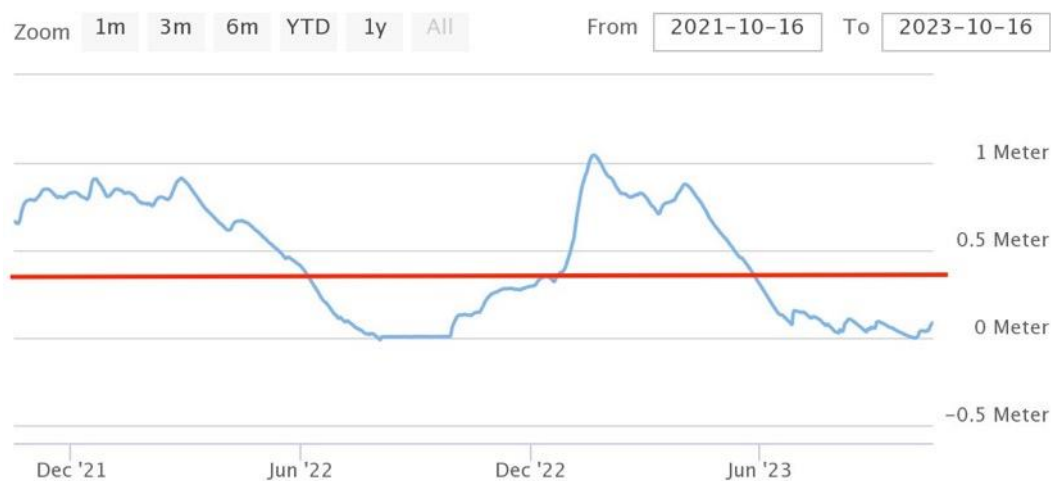
Dagens vattenståndsvariationer

Dagens nivå är starkt varierande i Storsjön (västra delen av området) där den djupa stensatta kanalen styr flödesvariationen och något mindre skiftande i Videsjön (östra delen) där mindre djupa diken löper genom en stenig höjdrygg som delvis skiljer sjödelarna åt och begränsar flödet mot Storsjön.

Trycklogggar för att mäta vattennivå kontinuerligt har installerats i april 2020 både vid utloppet från Storsjön (huvudutloppet från sjöområdet i väster) samt i Videsjön (östra sidan av vägen ut mot Granön). Tryckloggern vid utloppet från Storsjön etablerades inte tillräckligt djupt för att registrera de lägsta vattennivåerna (0-nivå är 141,23 meter) medan loggern i Videsjön ligger etablerad nära de lägsta nivåerna i denna del av sjön (141,36 meter). I Storsjön har vattennivån som längst istället mätts in med GPS (högupplöst GNSS-system med uppkopplad RTK) till 140,80 meter (augusti 2020). Inmätt variation i Storsjön mellan april 2020 och november 2023 är mellan 140,80 m och 142,27 meter, alltså 1,47 meter. I Videsjön är inmätt nivåvariation för samma period mellan 141,38 meter och 142,27 meter, alltså 89 cm. Utdrag från nivåmätning för respektive del ses i figur 5 och 6.

Figur 5. Tryckklogger för att mäta vattennivå kontinuerligt har installerats i april 2020 i Videsjön (östra sidan av vägen ut mot Granön). Här illustreras diagram över nivåvariationen för perioden 15 oktober 2021 till 14 oktober 2023. Den röda linjen indikerar den nivå som föreslås bli nytt medelvattenstånd (141,94 m, se åtgärdsförslag nedan) för denna del genom igenläggning av dikesförbindelserna mot Storsjön. Skalan till höger visar djup under vattenyta för tryckklogger. För omvandling till RH2000 ska 141,36 meter adderas till angiven nivå.

Figur 6. Tryckklogger för att mäta vattennivå kontinuerligt har installerats i april 2020 vid huvudutloppet från Storsjön. Här visas diagram över nivåvariationen för perioden 16 oktober 2021 till 16 oktober 2023. Den röda linjen indikerar den nivå som föreslås bli ny lågvattennivå (141,60 meter se åtgärdsförslag nedan) för Storsjön. Skalan till höger visar djup under vattenyta för tryckklogger. För omvandling till RH2000 ska 141,23 meter adderas till angiven nivå. Notera period under sensommar 2022 där nivåregistrering begränsas av loggerns placering i djupled. De lägsta vattennivåerna (under 141,23 meter) registreras som 0.

Syftet med de planerade åtgärderna

En fullskalig restaurering till Videsjöns referensförhållande, enligt resonemanget ovan, bedöms inte rimlig på grund av skogs- och jordbruk, enskilda fastigheter och vågar. Det blir också en mycket stor höjning (1,5–2 meter) jämfört med dagens förhållanden som skulle ge omfattande påverkan på befintliga naturvärden. Åtgärdernas syfte är därför att delvis restaurera Videsjön genom en höjning av primärt lågvattennivåerna för att förbättra naturvärdena som är knutna till sjömiljön och omgivande sumpskogar samtidigt som negativ påverkan på angränsande markutnyttjande (skogsbruk/jordbruk) och enskilda fastigheter begränsas i möjligaste mån.

Östra delen av Videsjön är den mest välkända sett till värdet som fågellokal och är även den delen som idag har något mindre drastisk vattenståndsväxning. Här har på 1970–80-talet häckat flera par svarthakedopping och målbilden för området är att det fortfarande ska vara en mosaikartad våtmarksmiljö men med mindre igenväxningsvegetation. En höjning av vattenståndet sommartid bedöms vara nödvändigt för att uppnå detta.

Skogarna inom projektområdet omfattar lövriska strandskogar samt på öar delvis med gran. Målbilden i skogarna inkluderar att förstärka lövinslaget och begränsa graninvandring. Föreslaget att genomföra en viss höjning av vattenståndet i området bedöms motverka etablering av gran i delar av strandskogarna men merparten av området som påverkas är redan idag bevuxet primärt med björk, asp, al, tall och vide.

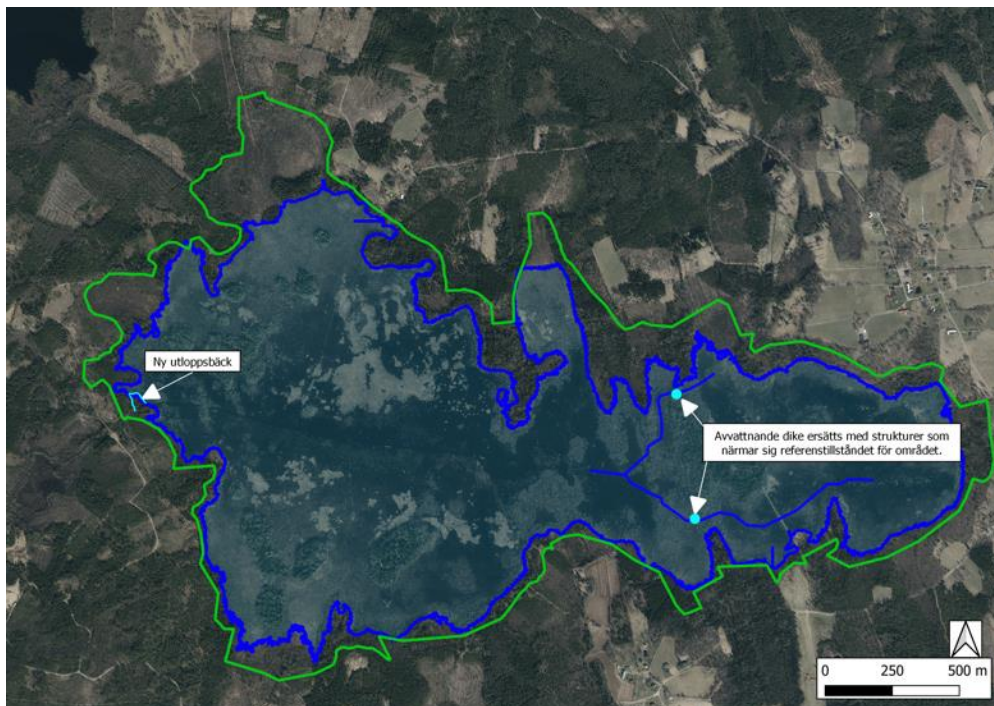
Om ingenting görs (nollalternativ) kommer den kraftiga variationen i vattennivå i främst Storsjön fortsatt utsätta växt- och djursamhällena för onaturlig stress som gör att känsliga arter missgynnas. Habitat för arter som behöver vattenmiljöer finns på våren men försvinner normalt, i olika grad, på sommaren. Vidare kommer igenväxningen av sjön fortsätta och eskalera om trenden med återkommande extrema torrperioder fortsätter.

Åtgärdernas omfattning och utformning

De två delarna av Videsjön, egentliga Videsjön/östra delen och Storsjön/västra delen, beskrivs var för sig eftersom det är separata åtgärder för respektive del. I översikt bilden i figur 7 sammanfattas de föreslagna åtgärderna, igenläggning av markavvattnande diken norr och söder om Granön samt anläggande av ny utloppsback och begränsande tröskel vid Storsjöns utlopp. Åtgärderna kommer att stabilisera de kraftiga vattenståndsväxningar som idag sker framför allt i Storsjön men även i den del som idag kallas Videsjön. Området kommer efter åtgärd att närma sig sitt referensstillstånd det vill säga de morfologiska förhållanden som förekom under opåverkade förhållanden.

Nedan beskrivs åtgärderna för Videsjön respektive Storsjön.

Figur

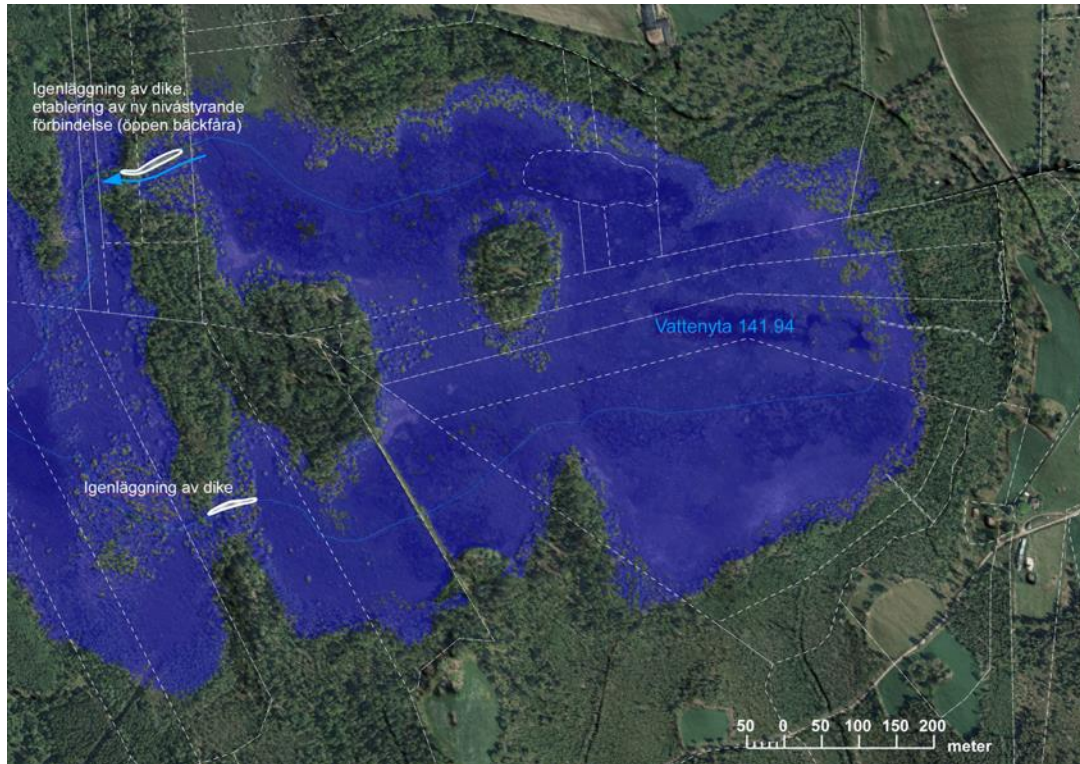
Figur 7. Övergripande illustration av de föreslagna åtgärderna, markerat som en blå linje i figuren. De två avvattnande diken som finns mellan Videsjön och Storsjön ersätts med mer naturliga strukturer som bidrar till att området kan närma sig sitt referenstillstånd. En delvis återställd begränsande tröskel och en naturligt utformad utloppsback ersätter den kraftigt avvattnande kanal som styr vattennivåerna i Storsjön. Gränsen för det planerade naturreservatet Videsjön är markerad med grön linje.

Videsjön/Östra delen

För att minska vattennivåvariationen och öka områdets potential för bland annat biologisk mångfald men med hänsyn till omgivande produktionsintressen föreslås den framtida vattenståndsvärdet vara mellan cirka 141,8 meter som lägst och upp till drygt 142,10 meter vid högvatten (ingen skillnad mot idag vid högvatten).

De båda grävda diken som idag leder vattnet från Videsjön/Östra delen mot Storsjön i väster, omges av naturligt flack mark där vattnet kan rinna när diken inte räcker till. Vattennivån hålls även utan diken på detta sätt till en sådan nivå att produktionsmarken uppströms kan utnyttjas. Dikena dränerar dock Videsjön till en mycket lägre nivå under perioder med låga flöden (sommartid primärt), vilket var angeläget när Videsjön skulle fungera för sjöslätter. En naturlig väg mot att förbättra förutsättningarna för våtmarksfåglar liksom områdets värde för övrig biologisk mångfald och vattenhushållning är därför att lägga igen och hindra dikenas dränerande funktion. I dagsläget går vattennivån tidvis ned under 141,40 meter och diken bedöms sänka lågvattennivån med cirka 0,4–0,5 meter då omgivande mark naturligt bedöms begränsa avsänkning under cirka 141,80 meter.

För att undvika negativ påverkan på Vida-Backa torrlägningsföretag behöver vattennivån i Videsjön understiga nivån 141,94 meter under vegetationsperioden (anvisad nivå för dikesbotten där torrlägningsföretaget mynnar i sjön) vilket överensstämmer väl med naturliga lågpunkter kring diken. I figur 8 illustreras de föreslagna igenläggningarna av diken. Dikena ingår i de båda vattenförekomsterna ”Bäck vid Granön” (SE628252-517526) och ”Bäck vid Öljevholm” (SE628364-146880) som beskrivs närmare under rubriken Vattenförekomster längre ner i dokumentet.

Figur 8. Vattennivå 141,94 meter (blå yta), befintliga diken (tunna blå linjer) och placering av dikesigenläggningar/anpassningar med syfte att maximera vattennivån utan att inkräkta på markavvattningsföretaget (Vida-Backa tf). Vattennivå nedströms (blåmarkerat, väster om) dikesanpassningarna är inte relevant utan styrs av utloppet från Storsjön längre västerut.

Åtgärdsförslag Storsjön

För att minska den stora vattennivåvariationen och öka områdets potential för bland annat biologisk mångfald men med hänsyn till omgivande produktionsintressen föreslås den framtida vattenståndsvärdet vara mellan cirka 141,50 meter som lägsta och kring 142,10 meter vid högvatten (ingen skillnad mot idag vid högvatten). Den föreslagna utformningen av Videsjöns utlopp (figur 9) blir helt passerbar för fisk och andra organismer som rör sig i strömmande vatten även vid låga flöden. Den nya bäckfåran kommer skapas med en naturlig komplexitet med sten och grus och fåran kommer innehålla smalare rinnvägar och lokala höjor vid riktigt låga flöden, d v s naturliga förutsättningar för fisk eller andra djur som behöver förflytta sig upp och nedströms. Fallet kommer bli småskaligt varierande, i medeltal 1 % längs med den nya sträckningen (figur 9–11).

Fiskarter som noterats i närområdet är abborre, gädda, gös, björkna, braxen, gärs, ål, mört, lake, benlöja, sarv, sik, siklöja och sutare. Idag finns inga strömvattenmiljöer i kanalsträckan vilket delvis kan förklara avsaknaden av till exempel öring.

Vid stigande flöden kan vattnet snabbt brädda över den breda tröskeln. Befintlig utloppskanal som lämnas kvar intakt direkt nedströms får som idag styra vattennivån vid högre flöden utan någon tillförd ny begränsning. Passerbarhet vid högre vattennivåer är som idag oproblematiskt eftersom begränsningen i kapacitet genom kanalen och nedströms belägen mark ger ett vattenstånd som ställer såväl tröskel som bäckfåra under vatten. En ny bäckfåra skapas i en naturlig lågpunkt som mynnar från norr i kanalen.

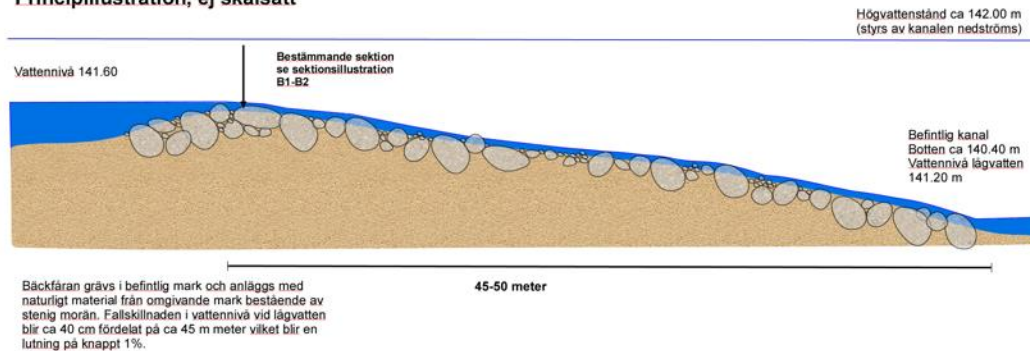
Bäckfåran ges en lutning på kring 1% och skapas i mark med stenig morän vilket ger goda förutsättningar för att skapa en biologiskt gynnsam och hållbar strömvattenmiljö. En ny tröskel anläggs direkt uppströms dagens djupa och stensatta utloppskanal, där omgivande mark är flackare. Åtgärderna illustreras i figur 9–11.

Figur 9. En ny bäckfåra (markerad med A1-A2) skapas i den naturliga lågpunkten som mynnar från norr i kanalen. För att minska avsänkningen sommartid i Storsjön föreslås att en ny tröskel anläggs strax uppströms dagens utloppskanal, markerat med C2 i figuren. Vid högvatten över 141,60 meter rinner vattnet över tröskeln till den befintliga kanalen, markerat som C2-C1 i figuren.

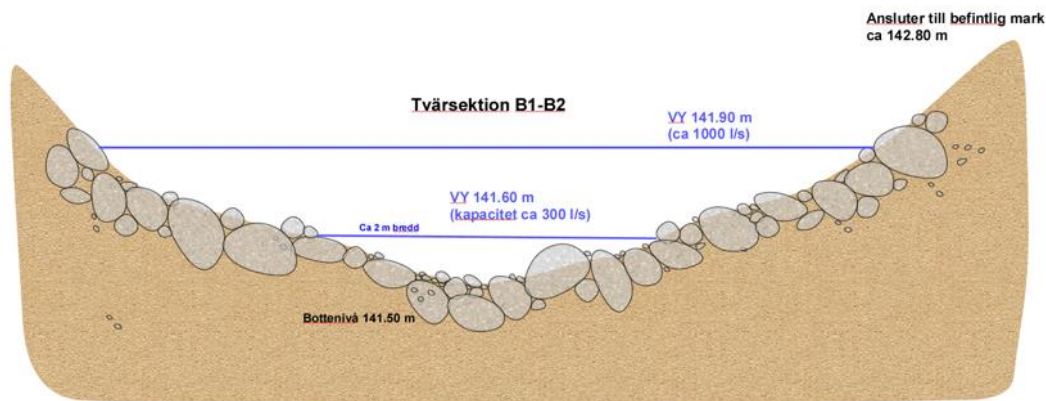
I figur 10 illustreras den föreslagna utloppsbäckens sträckning markerad A1-A2 i figur 9 ovan. Bäckfåran grävs i befintlig mark och anläggs med den steniga morän som finns i omgivningen. Fallskillnaden i vattennivå vid lågvatten blir cirka 0,4 meter fördelat på en cirka 45 meter lång sträcka. Vilket ger en lutning på knappt 1%.

Sektion A1-B1
Längsgående profil ny utloppsäck
Principillustration, ej skalsatt

Figur 10. Principillustrationen visar den föreslagna nya utloppsäckens längsgående profil. Utloppsäckens läge är markerad som A1-A2 i figur 9 ovan. Nivåskillnaden på cirka 0,4 meter kommer att fördelas på en sträcka som är cirka 45 meter vilket blir en lutning på cirka 1%. Utloppsäckens grävs i befintlig mark som består av stenig morän. Vid B1-B2 anläggs en bestämmande sektion som beskrivs närmare nedan i figur 11.

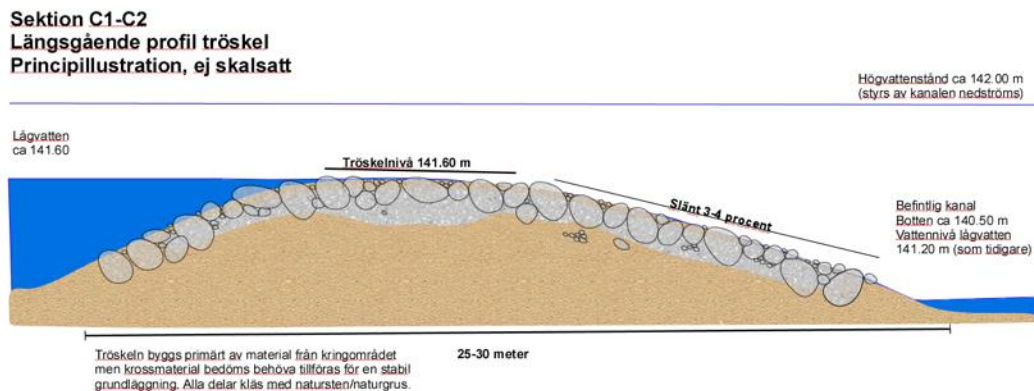
I den föreslagna nya utloppsäckens anges att den bestämmande tvärsektionen (markerad som B1-B2 i figur X respektive x) får en bottennivå på 141,50 meter. Vilket innebär att det kommer att rinna vatten genom utloppsäckens ner till dessa nivåer. Kapaciteten blir vid vattenytan 141,60 meter cirka 300 l/s och när vattenytan är 141,9 meter cirka 1000 l/s. En principillustration över tvärsektionen visas i figur 11.

Figur 11. I denna principillustration illustreras den föreslagna utloppsäckens tvärsektion (B1-B2 i figur 9 och 10 ovan). Bottennivån föreslås få en bottennivå som är 141,50 meter. Vid vattenytan 141,60 föreslås kapaciteten i sektionen motsvara cirka 300 l/s och vid vattenytan 141,90 meter cirka 1000 l/s.

Tröskeln som primärt byggs av material från kringliggande område föreslås ges en bredd som är 25–30 meter där släntlutningen mot den befintliga kanalen blir cirka 3–4 procent. För att tröskeln ska få en stabil grundläggning kommer eventuellt krossmaterial att tillföras men kläs med natursten och naturgrus. Nivån på tröskeln föreslås till 141,6 meter vilket kommer ge Storsjön ganska stabil vattennivå på nära 141,60 meter vid låg och medelvattenföring. Den befintliga kanalens botten ligger på cirka 140,50 meter och vattennivån här styrs precis som idag av kanalen nedströms. Det vill säga kring 141,20 meter vid låg vattenföring. Högvattenstånd blir som idag kring 142,00 – 142,20 meter vilket styrs av strukturer nedströms i den befintliga kanalen.

Den föreslagna tröskeln finns principiellt illustrerad i sektion i figur 12. Utlopps-konstruktionen ska efterlikna en naturlig bäck där flödet begränsas till en smalare del som ska rymma lägre flöden. Vid låga flöden rinner allt vatten här. Vid högre nivå (över 141,60 meter) blir det också flöde över den breda tröskeln.

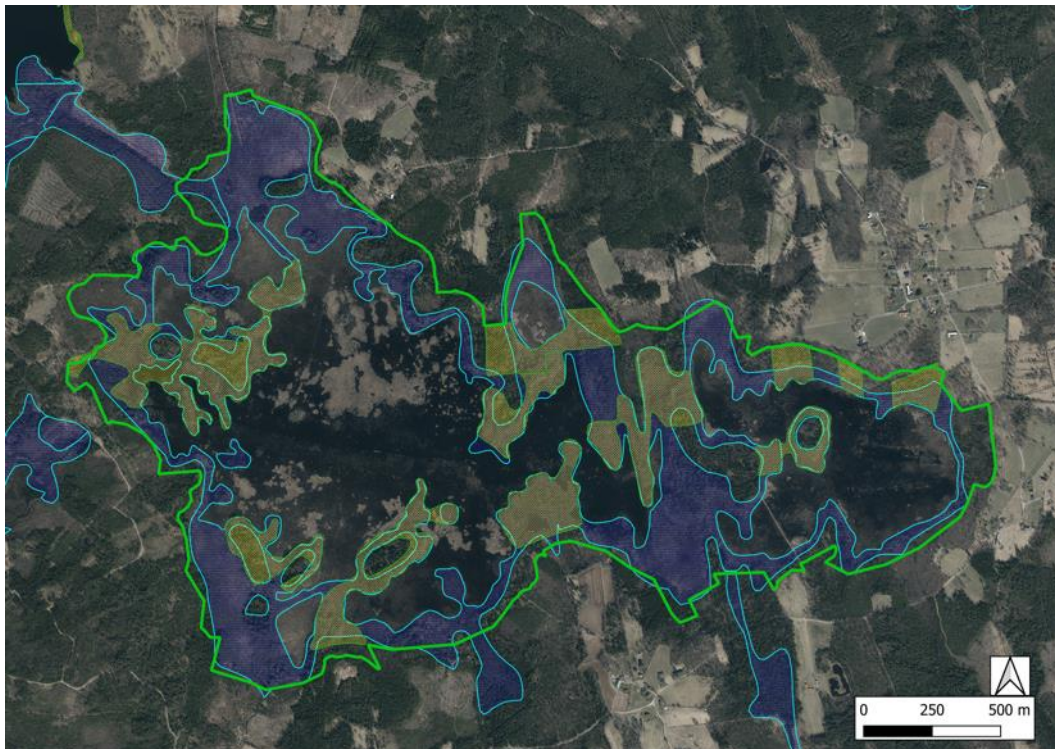

Figur 12. I denna principillustration visar den föreslagna tröskelns längsgående profil. Tröskelns läge är markerad som C1-C2 i figur 9 ovan. Tröskelns bottenbredd blir cirka 25–30 meter och byggs primärt av material från området. Krossmaterial kommer att behöva tillföras för att grundläggningen ska bli stabil. Alla delar kläs med natursten/grus. Tröskelnivån föreslås till 141,60 meter vilket därmed blir en tämligen stabil vattennivå under perioder med måttliga flöden. Högre vattennivåer styrs, genom denna införda breda överfallskant, av den befintliga kanalen och övriga begränsningar nedströms.

Områdesskydd och naturvärden

Området planeras att bli naturreservat och överenskommelse om köp av mark eller intrångsersättning är klara på alla berörda fastigheter utom en. De föreslagna åtgärderna att delvis restaurera Videsjön kommer att ingå i det kommande naturreservatet. I figur 13 finns den föreslagna reservatsgränsen markerad och vattennivån 142,10 meter som visar sjöns högvattennivå. Oavsett om Videsjön delvis kommer att restaureras eller ej så kommer området att bli reservat. Reservatets föreskrifter och skötselplan kommer att anpassas utifrån om åtgärden genomförs eller ej.

Enligt Skogsstyrelsen finns det 11 olika nyckelbiotoper inom området. Stora delar är även klassad som sumpskog, figur 13. Samtliga nyckelbiotoper beskrivs som strandskog med blockrik urskogskaraktär rik på äldre träd, högstubbar och lågor. Nyckelbiotoperna har stora ornitologiska värden och bedöms även ha stor betydelse för lägre fauna. Trädslag som förekommer är bland annat asp, björk, gran, rönn, klippal, vide, ek och tall. Sumpskogsområdena är enligt Skogsstyrelsen svagt påverkat av utdikning, vägar och avverkning.

Figur 13. Inom det föreslagna reservatet (gräns markerad med grön linje) har Skogsstyrelsen pekat ut 11 olika nyckelbiotoper (gult skrafferade) med urskogskaraktär och med bland annat stora ornitologiska värden. Stora ytor är klassificerade som sumpskog (blå skrafferade) som är påverkade av bland annat utdikning.

De ytor som är vegetationstäckta i Storsjön domineras av stresståliga arter av halvgräs och mot kanterna ökande inslag av vide och björk till exempel. Under- och övervattensvegetation är mer varierad och utvecklad i Videsjön än i Storsjön. Östra delen av Videsjön har ett rikare växt- och djurliv, sannolikt som en följd av de mindre drastiska vattenståndsvariationerna än dom som råder i Storsjön och i synnerhet en mindre påtaglig torrläggning vid låga flöden. Denna del av Videsjön är en välkänd fågelokal. Arter som brun kärrhök, trana, enkelbeckasin, sångsvan och rördrom har noterats i sjön under häckningstid på senare år. Även svarthakedopping har häckat i den östra delen av Videsjön men främst på 70–80-talet.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

I området som helhet sker idag en successiv igenväxning med vedartad vegetation som vide och björk. Att ta bort de markavvattnande strukturerna i området kommer att stabilisera vattennivåerna i området över året. Som beskrivits ovan är Storsjön ofta uttorkad sommartid medan vattennivåerna är höga vintertid. För Storsjöns del innebär de högre flödessituationerna under vinter, vår och senhöst tidvis etablering av uppvandrande fisk som bidrar till grumling genom upprörning av sediment, men stabilare fiskpopulationer och andra limniska djur och växter kan inte klara de låga sommarvattenstånden. Under- och övervattensvegetation är uppenbart mer varierad och utvecklad i Videsjön än i Storsjön. Problematiken i Videsjön bedöms vara tilltagande igenväxning i första hand. Dikena dränerar även Videsjön till en alltför låg nivå under perioder med låga flöden (sommartid primärt) och ger tilltagande igenväxning.

De föreslagna åtgärderna kan bitvis innebära att vegetationen förväntas följa med upp (gungflypartier, starttuvor) om man väljer att höja vattenståndet men det är osäkert om det innebär ett problem. Syrebrist har angetts som ett avgörande bekymmer för Videsjön och begränsande för biodiversitet och riskerna med att stor andel av sjön täcks av gungfly/starrmattor har framhållits. Det kan dock konstateras vara av underordnad betydelse jämfört med att genom vattenståndshöjning under sommartid skapa förutsättningar för en fungerande limnisk miljö överhuvudtaget.

Häckande fåglar som brun kärrhök, trana, enkelbeckasin, sångsvan och rördrom missgynnas inte av en måttlig vattenståndshöjning. För Storsjön gäller att en måttlig nivåvariation på högre nivå under sommartid skulle ge goda förutsättningar för etablering av vattenväxter, begränsar igenväxning av vedartad vegetation väsentligt jämfört med idag och kommer attrahera mycket fler våtmarksfåglar.

Sammanfattningsvis är bedömningen att nuvarande kraftiga variation i vattennivån innebär att livsmiljöerna regelbundet utsätts för onaturlig stress som gör att mer känsliga arter missgynnas.

Den föreslagna höjningen och stabiliseringen av vattennivåerna i sjön under vegetationsperioden kommer gynna sumpskogs- och strandskogsmiljöer i området och missgynna inväxning av gran i området närmast sjön.

Strandskydd

Runt Videsjön gäller generellt strandskydd på 100 meter i vatten och på land. En höjning av Videsjöns vattennivå kommer att innebära att större ytor inom strandskyddsområdet sommartid blir svårtillgängliga och täckta av vatten.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

Dispens från strandskyddet kommer att krävas eftersom stora ytor som berörs av strandskydd kommer att bli täckta av vatten under längre period på sommaren. Området är dock idag redan i dessa delar svårtillgängligt. Naturvärdena inom strandskyddsområdet kommer att gynnas eftersom livsmiljöerna inte utsätts för så stor avsänkning sommartid. Långsiktigt bedöms möjligheten för fågelskådning och utblickar över sjön förbättras genom att igenväxning stannar av.

Riksintresse

Riksintresse för naturvård – Videsjön (NRO07063)

Projektområdet omfattas av riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § miljöbalken, områdesnamn (områdesnummer) Videsjön (NRO07063), figur 14. Enligt värdeomdömet är Videsjön en värdefull sänkt sjö med öppna mader omgivna av stora arealer med lövsumpskog. Området har stora ornitologiska värden. Enligt det registerblad daterat 1999-05-28 som tillhör objektet kan värdena skadas av bland annat markavvattning, skyddsdikning, vattenreglering, torvtäkt, vägbyggnad, olämpligt lokaliserad bebyggelse, avverkning av fastmarksholmar, strandskog och sumpskog samt gödsling och kalkning.

Figur 14. De föreslagna åtgärderna berör stora delar av Riksintresset för naturvård – Videsjön (NRO09063). Markerat med rosa skrafferad yta. Åtgärderna kommer att innebära att den skada som den pågående markavvattningen har på riksintresset begränsas. Grön linje markerar det planerade naturreservatet Videsjön och blå linje motsvarar högvattennivåns yttre avgränsning, öar undantagna.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

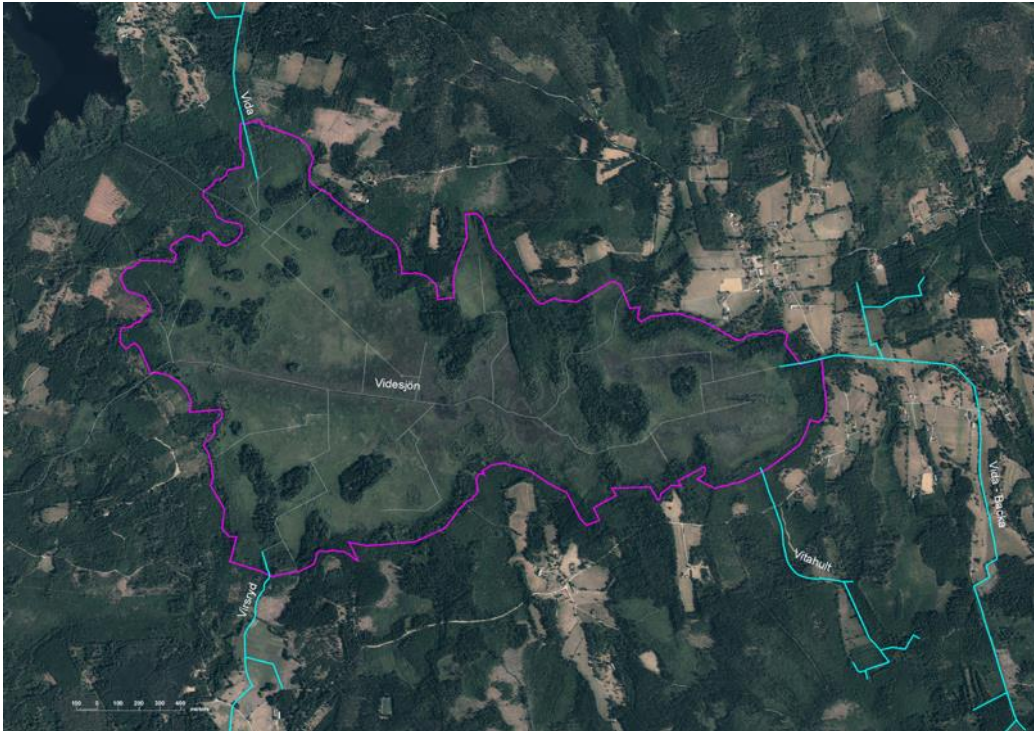
Att delvis återställa Videsjöns vattennivåer strider inte mot riksintressets kriterier. Värdena kan, enligt registerbladet, skadas av ytterligare markavvattning vilket bör innebära att riksintresset gynnas av att den pågående markavvattningen upphör/begränsas. Sjön utveckling sedan beslut om riksintresse har varit negativ på så sätt att flera häckande fåglar har försvunnit i området. Detta bedöms bero på torrläggning vid lågvatten, för kraftig vattenståndsvariation och den successiva igenväxningen. Återställningen kommer att skapa förutsättningar för mer stabila häckningsbiotoper som kommer att gynna de våtmarksfåglar som finns och har funnits i området. Videsjöns ursprungliga nivå har legat på ca 143,5 meter. Åtgärden innebär att lägsta vattennivån blir cirka 141,6 meter och 142,2 meter vid högvatten. Även efter åtgärd kommer Videsjön fortsatt att vara en sänkt sjö men där sjöns naturvärden knutna till den grunda sjömiljön kommer att stärkas. Videsjöns värde som riksintresse för naturvård kommer att bestå.

Markavvattningsföretag och samfälligheter

Till Videsjön rinner fyra olika markavvattningsföretag; ”Virsryds dikeningsföretag av år 1947”, ”Vitabults torrlägningsföretag av år 1943”, ”Vida-Backa torrlägningsföretag av år 1937” och ”Vida torrlägningsföretag av år 1933”. Videsjön omfattas av ”Videsjön sjösänkingsföretag av år 1856” där samtliga förrättade diken ingår i samfälligheten Vida s:2. De olika markavvattningsföretagen visas i figur 15.

I den förstudie som genomförts (Morin, J. 2021. "Videsjön - Förstudie kring restaureringsmöjligheter") har referenspunkter för de berörda markavvattningsföretagen mätts in (fix-punkter) och företagen kunnat konnekteras höjdmässigt till dagens höjdsystem (RH2000). De föreslagna restaureringsåtgärderna för Videsjön har därmed anpassas väl för att avgränsa påverkan på markavvattningsföretagen. Åtgärdsförslagen innebär dock att Vida torrlägningsföretag, Videsjöns sjösänkingsföretag och samfälligheten Vida s:2 kommer att beröras.

Figur 15. Markavvattningsföretagen kring Videsjön. Fyra olika markavvattningsföretag ansluter till sjön (turkosa linjer, vit text). Sjösänkingsföretaget som visas på bilden (ljusgrå linjer) är endast förslaget från 1940, som inte verkställdes. Det gällande sjösänkingsföretaget från år 1856 saknar kartunderlag. Den planerade reservatsgränsen visas med lila avgränsning mest för orientering.

Markägaren i de nedre delarna av "Virsryds dikningsföretag av år 1947" är intresserad av att återställa en våtmark på sin fastighet. En dialog pågår mellan länsstyrelsen och markägaren. Om våtmarken blir aktuell kan omprövning av detta dikningsföretag eventuellt komma att genomföras gemensamt med nedläggning av "Videsjöns sjösänkingsföretag år 1856" och omprövning av "Vida torrlägningsföretag av år 1933".

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

Den föreslagna delvisa restaureringen av Videsjön är inte förenligt med Videsjöns sjösänkingsföretags syfte och företaget förslås läggas ned via en ansökan hos Mark- och miljödomstolen i Växjö. Sjösänkingsföretagets syfte i form av sjöslätter är för länge sedan borta och den reglering som gjordes av sjön har inte gjorts av sjön har inte gjorts på cirka 70 år och dämnet är förfallet. I samband med tillståndsansökan för höjning av vattennivån kommer en ansökan om utrivning av Videsjöns sjösänkingsföretag att lämnas in till Mark- och miljödomstolen.

Sjösänkingsföretaget är av betydelse för de fyra tillkommande markavvattningsföretagen. Restaureringsåtgärderna har anpassats så att enbart ”*Vida torrlägningsföretag år 1933*” kommer att påverkas av de nya vattennivåerna. Länsstyrelsen i Kronobergs län har en pågående dialog med torrlägningsföretagets berörda deltagare. Ansökan om omprövning av företaget kommer att tas fram av sökanden. Omprövningen kommer att omfatta nytt (mindre) båtnadsområde och ny kostnadsfördelning för torrlägningsföretaget. Om överenskommelsen nås kan ansökan om omprövning av ”*Vida torrlägningsföretag år 1933*” lämnas in till Mark- och miljödomstolen i samband med tillståndsansökan om vattenverksamhet för restaureringsåtgärderna av Videsjön.

Dikningsföretaget ”*Virsyds dikningsföretag av år 1947*” kommer också att omprövas om markägaren i de nedre delarna av företaget väljer att återskapa en våtmarksyta som berör anläggningen. Företaget berörs inte av åtgärden i Videsjön. Nivån på den tröskel som delvis ska återställa Videsjöns nivåer ligger i nivå med förrättad botten på ”*Virsyds dikningsföretag av år 1947*” där detta mynnar i sjön.

Kommunala planer och program

Översiktsplan för Lessebo kommun

Lessebo kommun skriver följande i sin översiktsplan (antagen 2018). Naturmiljön är livsmiljö för växter, djur och människor. Den är även en resurs som kan ge förutsättningar för rekreation. Videsjön är ett av de områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård. Riksintressena är i flertalet fall unika och dess värden går oftast inte att återskapa om områdenas värden skulle skadas påtagligt eller helt försvinna. Flertalet av områdena som är utpekade som riksintresse för naturvård i kommunen är myr- och våtmarker som inte är aktuella för exploatering

Kommunal LIS-plan för Lessebo kommun

I planen anger kommunen följande; Videsjön Väster om Ljuder och delvis i Tingsryd kommun ligger Videsjön. På våren är sjön vattenfylld men på sommaren består området av våtmark och våtmarksväxter. Området är ett naturskyddsområde klass 1 med särskilt höga naturvärden och innehåller många nyckelbiotoper samt även fornlämningsområden. Det är en väldigt viktig våtmark för fågellivet. Sjön ligger också inom riksintresse för naturvård. Videsjön har 100 meter strandskydd i vatten och på land. Lessebo kommun anger att området är mycket värdefullt för växt- och djurliv.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

Att restaurera Videsjön strider inte mot Lessebo kommuns översiktsplan eller mot LIS-planen. Det finns inga motstående intressen redovisade vid Videsjön. Således ligger förslaget att restaurera Videsjön i linje med både kommunens översiktsplan och LIS-plan.

Översiktsplan för Tingsryds kommun

Tingsryds kommun har följande vision i sin översiktsplan (antagen 2018): *År 2030 har ekologiskt och kulturbistoriskt värdefulla områden i kommunen ett långsiktigt skydd. I samhällsplaneringen tillvaratas och utvecklas naturvärden och naturresurser på ett hållbart sätt.* Tingsryds kommun vill beakta skyddade och opåverkade områden i samhällsplaneringen samt delta i arbetet med att ta fram åtgärdsprogram för hotade arter. Naturen är viktig

för såväl den biologiska mångfalden och kommunens friluftsliv. Den kan användas för rekreation, fungera som spridningsväg för växter och djur samt fungera som ett trevligt inslag i bebyggelsemiljön. I samband med planering och byggnation ska hänsyn tas till värdefulla naturmiljöer och naturresurser av olika slag. Värdefull natur ska skyddas från åtgärder som kan påverka miljön negativt.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

Att restaurera Videsjön strider inte mot Tingsryds kommuns översiktsplan. Det finns inga motstående intressen redovisade vid Videsjön. Således ligger förslaget att restaurera Videsjön i linje med kommunens översiktsplan.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Projektområdet berörs av två vattenförekomster, Bäck vid Granön (SE628252-517526) och Bäck vid Öljeholm (SE628364-146880). Enligt VISS är tillförlitligheterna av den ekologiska statusklassningen för Bäck vid Granön 0 eftersom information saknas. För Bäck vid Öljeholmen är tillförlitligheten 1-låg. För den kemiska statusklassningen är tillförlitligheten 2-medel för båda vattenförekomsterna.

Bäck vid Granön (SE628252-517526)

Bäcken rinner upp i Östersjön 5 kilometer norr om Videsjön, se figur 16. Bäcken har måttlig ekologisk status med avseende på fisk och uppnår ej god kemisk status. Miljö kvalitetsnormerna för bäckens är God ekologisk status till 2027 och God kemisk ytvattenstatus med undantag för bromerad difenyleter och kvicksilver och kvicksilverföreningar.

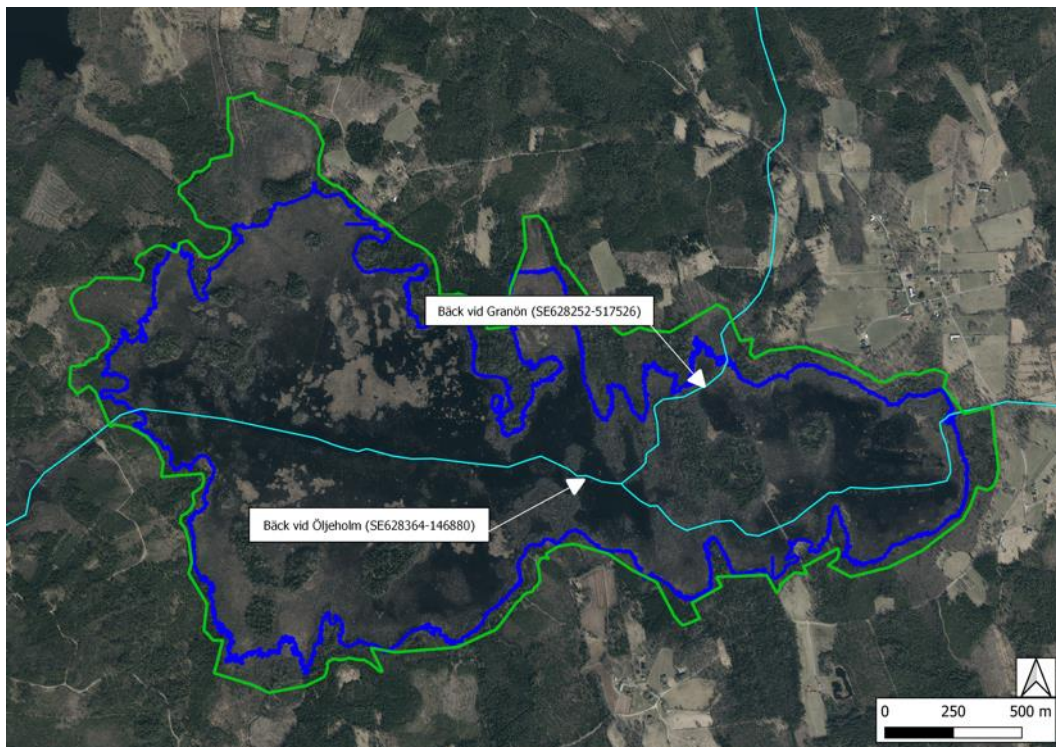
Förekomstens ekologiska status med avseende på hydromorfologi är dålig för parametern konnektivitet i uppströms och nedströms riktning. Klassningsosäkerheten är högst 20%. De parametrar som redovisas nedan har en klassningsosäkerheten över 20%.

Klassning av parametern hydrologisk regim är måttlig eftersom vattenfårans djup och bredd avviker från referensförhållandet i 15–35 % av förekomsten. Parametern morfologisk status bedöms vara god utifrån en sammanvägd bedömning av parametrarna vattendragsfårans form (klassning måttlig), fårans kanter (klassning måttlig), vattendraget närområde (klassning hög) samt svämplanets strukturer och funktion (klassning god).

Inom Videsjön utgörs förekomsten av ett av de avvattnande diken som anlades inom sjösänkingsföretaget. Diket avvattnar idag den östra delen som idag kallas Videsjön till Storsjön i väster. En av de tre åtgärder som presenteras ovan innebär att vattenförekomsten (diket) läggs igen strax norr om Granön och att vattnet i stället kommer rinna på naturligt sätt i lågpunkten genom den steniga moränryggen, se figur 16.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

Den föreslagna åtgärden att lägga igen den utträtade och fördjupade delen av bäcken norr om Granön, se figur 16, kommer bidra till att vattenförekomsten närmar sig sitt referensförhållande och ges en naturligare hydromorfologi och konnektivitet i sidled. Vid högvatten kommer området vara en del av hela det delvis restaurerade sjöområdet likasom idag, men vid de nya lågvattennivåerna kommer vattnet att ta en ny rinnväg i den naturliga lågpunkten i moränryggen vid sidan av nuvarande dike. Vattenförekomstens referensförhållande i området är egentligen inom den tidigare sjön (Widen).

Figur 16. Genom Videsjöns planerade naturreservat, grön linje, rinner två vattenförekomster, turkosa linje, "Bäck vid Granön (SE628252-517526)" och "Bäck vid Öljeholm (SE628364-146880)". Den ekologiska statusen för båda vattenförekomsterna är måttlig och de uppnår ej god kemisk status. De planerade åtgärderna, med höjt lågvattenstånd inom sjöområdet (blå linje motsvarar högvattennivåns yttre avgränsning, öar exkluderade), bedöms bidra till att den ekologiska statusen förbättras när kanalerna läggs igen och de får en mer naturlig morfologi.

Bäck vid Öljeholm (SE628364-146880)

Vattenförekomsten Bäck vid Öljeholm rinner genom Videsjön i öst-västlig riktning figur 16. Bäckens är cirka 12 km lång och rinner upp söder om Videsjön vid Kråksjön.

Bäckens har enligt senaste statusklassningen måttlig ekologisk status med avseende på fisk och hydromorfologi och uppnår ej god kemisk status med avseende på kvicksilver. Miljö kvalitetsnormerna för förekomsten är God ekologisk status till 2027 och God kemisk ytvattenstatus, med undantag för bromerade difenyleter och kvicksilver/kvicksilverföreningar.

Enligt VISS bedöms parametern konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag som god. Tillförlitligheten i klassningen är enligt VISS medel (2). Parametern hydrologisk regim är klassad som otillfredsstillande. Bedömning grundas på att vattendraget är omgrävt och/eller rensad. Klassningsosäkerheten är högst 20%. Vattenförekomstens morfologiska tillstånd är klassad som måttligt med avseende på fårans form, bottensubstrat, kanter samt strukturer i vattendraget, närområdet och svämplanets struktur och funktion. Klassningsosäkerheten är över 20%

Två åtgärder föreslås i vattenförekomsten. Söder om Granön läggs resterna av det grävda diket igen och vattnet får vid lågvatten rinna i den naturliga lågpunkten i moränryggen.

Den djupt nedgrävda utloppskanalen från Storsjön ska enligt förslaget delvis kompletteras av en ny utloppsbäck som beskrivs ovan under ”Åtgärdernas utformning och omfattning”.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

De föreslagna åtgärderna innebär att vattenförekomsten kommer att närma sig sitt referenstillstånd. Genom Videsjön/Storsjön är vattenförekomsten ett markavvattnande dike som anlades i samband med sjösänkningen. Referenstillståndet är egentligen det tidigare sjöområdet längs sträckan genom Videsjön/Storsjön.

Vid lågvatten kommer vattnet att finna sin väg i lågpunkten i moränryggen söder om Granön. Vid högvatten kommer hela området svämmas som idag.

Den nya utloppsbäcken i västra delen av Storsjön kommer att bidra till att vattenförekomsten längs denna sträcka kommer att få en form och struktur som är mer naturlig. De föreslagna åtgärderna kommer inte att utgöra något vandringshinder.

Åtgärderna vid utloppskanalen i Storsjön kommer också att påverka den ekologiska statusen positivt när de kraftiga nivåvariationerna minskar, vilket bidrar till att närma sig referensförhållandet för vattenförekomsten. Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning kommer inte riskera att försämrats.

Klimat

Den dominerande jordarten i projektområdet är torv men har inslag av stenig morän. Idag innebär markavvattningen av området att vattennivåerna fluktuerar kraftigt. Därmed syresätts området onaturligt främst sommartid vilket skapar förutsättning för koldioxidavgång. Jordarterna illustreras i figur 17.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

Genom att lågvattennivån höjs kommer syresättningen av torven minska sommartid vilket leder till att nedbrytningen minskar. Åtgärden bedöms kunna reducera de utsläpp av klimatgaser som kan förekomma från området idag. Sannolikt med störst positiv effekt i de flacka låglänta omgivningarna runt sjön där grundvattennivån kommer stabiliseras nära marknivån.

Figur 17. Torv, brun färg i illustrationen, dominerar i projektområdet, blå linje. Morän, blå färg i illustrationen. Blå linje motsvarar högvattennivåns yttre avgränsning, öar exkluderade och grön linje markerar det planerade naturreservatet.

Nationella miljömål

Den planerade åtgärden berör de nationella miljökvalitetsmålen; Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Myllrande våtmarker, Levande skogar, samt Ett rikt växt- och djurliv.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

Åtgärden kommer att bidra till att de nationella miljökvalitetsmålen; Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Myllrande våtmarker, Levande skogar, samt Ett rikt växt- och djurliv uppnås när Videsjön restaureras. Strandskogarna och deras naturvärden kommer att gynnas när vattennivåerna blir högre under vegetationsperioden.

Regionala miljömål

Länsstyrelsen i Kronobergs län har beslutat om regionala miljömål (Länsstyrelsen i Kronobergs län 2021. Kronobergs miljömål 2021–2030, Ett regionalt komplement till miljökvalitetsmålen och en grund för åtgärdsprogrammet Vägen framåt.). Följande mål berör den planerade restaureringen av Videsjön.

- Öka arealen våtmarker i landskapet; I Kronobergs län ska minst 800 ha våtmarker och småvatten anläggas eller återställas, räknat från år 2020.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

En restaurering av Videsjön kommer att utöka våtmarksytan i länet och på så sätt bidra till att målet uppfylls. Det direkt påverkade området är cirka 250 hektar stort och hela området påverkas idag negativt av markavvattning även om i princip hela området är att betrakta som våtmark idag.

Kommunala miljömål

Tingsryds kommun

Enligt miljömålsprogrammet för Tingsryds kommun (Miljöprogram 2022 - 2027 "Tingsryd – ”Där livet är hållbart” Antagen av kommunfullmäktige 28 februari 2022) är god status i sjöar och vattendrag ett prioriterat område.

Berörda kommunala miljömål är:

- Mål 28. God status i sjöar och vattendrag. Samtliga sjöar och vattendrag ska ha god ekologisk status när det gäller vattenkvalitet år 2027.
- Mål 29. Samtliga sjöar och vattendrag ska ha god kemisk status när det gäller vattenkvalitet år 2027.

Den planerade återställningen av Videsjöns vattennivåer kommer att bidra till att de kommunala miljömålen uppnås.

Bedömd påverkan, konsekvenser och eventuella skyddsåtgärder

Den planerade återställningen av Videsjöns vattennivåer kommer att bidra till att de kommunala miljömålen att samtliga sjöar och vattendrag ska ha god ekologisk status till år 2027. Detta gäller framför allt de båda vattenförekomsterna "Bäck vid Granön (SE628252-517526)" och "Bäck vid Öljeholm (SE628364-146880)". Åtgärden bedöms också ge positiv påverkan på Ronnebyån nedströms kanalens utlopp i ån.

Påverkan i anläggningskedet, skyddsåtgärder, påverkan på människors hälsa samt försiktighetsåtgärder

Utförandet är mycket begränsat i tid och rum. Det praktiska utförandet är begränsat till tre små geografiska områden (huvudutloppet från Storsjön samt de båda dikesförbindelserna mellan Videsjön och Storsjön) som är mycket liten del av området som helhet och bedöms kunna genomföras på begränsad tid. För utloppsområdet kan genomförandet ta 2–3 veckor medan dikesigenläggningarna handlar om ett fåtal dagar. Åtgärderna kommer inte att utföras när det finns risk för negativ påverkan på häckande fåglar och reproduktionstiden hos andra djur. Bland fåglar som förekommer i närområdet kan nämnas trana, sångsvan, enkelbeckasin och spillkråka. Bland groddjur vanlig groda, åkergroda och vanlig padda. Anläggandet kommer därför att utföras under perioden 15 juli – 31 januari. Åtgärder ska vidtas för att minimera spridning av grumlande ämnen nedströms våtmarksområdet, exempelvis genom att hindra vattenflöde genom arbetsområden och leda förbi vattnet så att anläggningsarbeten kan utföras i torrhet. Eventuella läns pumpade vattenmängder ska infiltreras på vegetationstäckt yta om det i annat fall riskerar grumling i vattendraget nedströms. Beredskap ska finnas på plats så spridning av drivmedel, hydraul-, kylnings- och smörjprodukter till vattenområde förhindras i händelse av olycka eller läckage från

maskiner/arbetsredskap. Körskador undviks eller minimeras genom att grävmaskinen utgår från fastmark och successivt jobbar sig ut genom att flytta med massor och sten som ska användas för att bygga tröskeln. Fordon och arbetsmaskiner som nyttjas inom arbetsområdet ska använda hydrauloljor, smörjfetter etc. som är miljöanpassade enligt svensk standard SS 15 54 34 respektive 15 54 70 samt av RISE har bedömts uppfylla kraven i respektive standard. Drivmedel och kylningsprodukter som är så skonsamma för miljön som möjligt ska användas.

Närmsta bostadshus är beläget på 560 meters avstånd och bedöms inte påverkas av skadligt buller. De planerade åtgärderna vilka i allt väsentligt görs för att förbättra naturmiljön i området bedöms inte medföra någon påverkan på människors hälsa.

Påverkan på enskilda intressen

De föreslagna åtgärderna kommer att påverka enskilda fastigheter när ”Videsjöns sjösänkingsföretag år 1856” upphör och vattennivån höjs sommartid. De fastigheter som berörs av de högre vattennivåerna finns illustrerade i figur 18, i Bilaga 2 finns figuren i A4-format. Länsstyrelsen i Kronobergs län har för avsikt att ta fram förslag till ersättning som en del av ansökan till domstol för att kompensera markägarna för den mark som påverkas av de föreslagna åtgärderna.

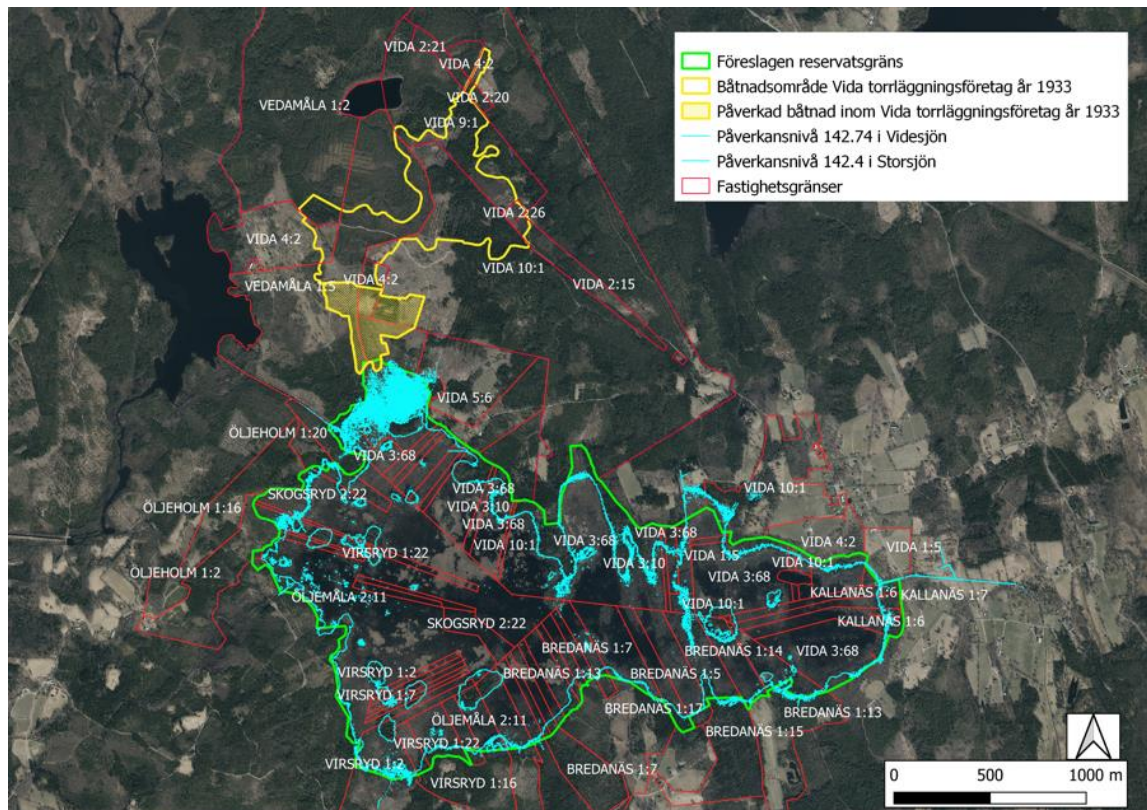
Cirka 15 hektar mark inom ”Vida torrlägningsföretag år 1933” som helhet påverkas eftersom den gällande förrättningen måste omprövas då delar av anläggningen måste utgå eftersom markavvattningssyftet inte längre kan upprätthållas, se figur 18. Detta innebär att båtnaden minskar och att kostnadsfördelningen måste räknas om. En ansökan om omprövning kommer att lämnas inte till Mark- och miljödomstolen i Växjö som tidigare beskrivits. Påverkan är framför allt en viss bonitetssänkning av skogsmark och påverkan på viss andel betesmark.

Länsstyrelsen har hos en oberoende värderingsfirma beställt värdering av den eventuella skada som de planerade åtgärderna kommer att orsaka på vissa fastigheter. En dialog om ersättning har inletts med de fastighetsägare som är berörda.

Vägen ut till Granön är anlagd för det aktiva skogsbruk som i och med reservatsbildningen kommer att upphöra. Vägen kan behövas för förvaltningen av det blivande reservatet. Länsstyrelsen i Kronobergs län kommer i samband med detta vid behov att underhålla vägen. Även jakträttsinnehavare kommer vid behov att ha rätt att underhålla väg.

Inga andra enskilda intressen bedöms påverkas negativt av åtgärden. Se även angående människors hälsa i föregående kapitel.

Figur 18. En restaurering av Videsjöns vattennivåer kommer att påverka enskilda intressen dels inom det blivande naturreservatet, grön linje i kartan, dels till viss del inom båtadsområdet, för "Vida torrlägningsföretag år 1933" (gul skrafferat område). Länsstyrelsen i Kronoberg kommer att ersätta fastighetsägarna för värdeminskning av skogs- och betesmark. Turkos linjer illustrera nivån 80 cm över de föreslagna nya vattennivåerna under vegetationsperioden i respektive del av sjön.

Sammanvägd miljöbedömning

En restaurering av Videsjöns vattennivåer bedöms kunna göras utan risk för negativ påverkan på vare sig biologiska värden och med begränsad påverkan på enskilda intressen givet att det genomförs som här beskrivet. Begränsning av den påtagliga avsänkningen av sjön som sker i området idag bedöms vara angeläget både för biologisk mångfald, vattenhushållning och ur reningsynpunkt (minskad humusavgång, bättre förutsättningar för avskiljning av kväve och fosfor) och ur klimatsynpunkt (minskad syresättning och nedbrytning av organogent material). Åtgärden leder sammantaget till en förbättring för vattenförekomsterna både i sjöområdet och nedströms. Nyttan med att restaurera våtmarken bedöms uppenbart överväga nackdelarna ur allmän synvinkel och överensstämmer med planerna för naturreservatet Videsjön. De enskilda intressena som påverkas negativt är rätten till att sänka Videsjön enligt fastställd förrättning samt den negativa påverkan som sker på skogsmark och betesmark inom "Vida torrlägningsföretag år 1933" och vissa andra låglänta delar. Ekonomisk kompensation/intrångsersättning kommer erbjudas i den mån inte intrångsersättning utbetalats redan inför reservatsbildning. Om inte åtgärden genomförs kommer vattenmiljöerna fortsatt dräneras vid låga flöden och igenväxningen av sjön kommer fortsätta i samma takt.

Referenser

Publikationer

Morin, J. 2021. Videsjön - Förstudie kring restaureringsmöjligheter. Naturcentrum AB i PDF-rapport till Länsstyrelsen i Kronobergs län. 24 sidor.

Översiktsplan för Tingsryds kommun, hänsynsdelen. Antagen av kommunfullmäktige: 2018-09-03 § 97 Laga kraft: 2018-10-03.

Översiktsplan för Lessebo kommun. Antagen av kommunfullmäktige i Lessebo kommun 2018-09-24, laga kraft 2018-10-31

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS) Ett tematiskt tillägg till översiktsplan för Lessebo kommun 2018 (Dnr; KS 2020/163). Antagen av kommunfullmäktige i Lessebo kommun beslut vunnit laga kraft 2022-03-24.

Länsstyrelsen i Kronoberg län 2021. Kronobergs miljömål 2021–2030, Ett regionalt komplement till miljö kvalitetsmålen och en grund för åtgärdsprogrammet Vägen framåt.

Miljöprogram 2022 - 2027 Tingsryd – ”Där livet är hållbart” Antagen av kommunfullmäktige 28 februari 2022

Länsstyrelsen 2023. Plan för skydd av värdefull natur.

Webbadresser:

VISS viss.lansstyrelsen.se/ 2023-10-16
<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>
<https://app.raa.se/open/fornsok/>
<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

Kartmaterial

Höjddata (grid 2+), flygfoto (ortofoto 25) och fastighetsgränser utlånat av Länsstyrelsen. Laserdata Skog, Terrängkarta, historiska kartor från Lantmäteriet (öppna data), nyckelbiotoper och sumpskogsytor från Skogsstyrelsen (öppna data)

Bilagor

Bilaga 1. Förteckning över berörda fastigheter

Bilaga 2. Figur 18 i A4 format för bättre läsbarhet

Bilaga 1

Förteckning över berörda fastigheter

BREDANÄS 1:13

BREDANÄS 1:14

BREDANÄS 1:15

BREDANÄS 1:5

BREDANÄS 1:17

BREDANÄS 1:7

KALLANÄS 1:6

KALLANÄS 1:7

KALLANÄS S:1

KALLANÄS S:2

SKOGSRYD 2:22

SKOGSRYD S:2

VEDAMÅLA 1:5

VIDA 1:5

VIDA 10:1

VIDA 3:10

VIDA 3:21

VIDA 3:22

VIDA 3:23

VIDA 3:68

VIDA 4:2

VIDA 5:6

VIDA S:2

VIRSRYD 1:2

VIRSRYD 1:22

VIRSRYD 1:7

ÖLJEHOLM 1:16

ÖLJEHOLM 1:2

ÖLJEMÅLA 2:11

ÖLJEMÅLA 2:5

- Föreslagen reservatsgräns
- Båtnadsområde Vida torrlägningsföretag år 1933
- Påverkad båtnad inom Vida torrlägningsföretag år 1933
- Påverkansnivå 142.74 i Videsjön
- Påverkansnivå 142.4 i Storsjön
- Fastighetsgränser

